

EMLÉKEZTÜNK

Azokra a besenyőtelkiekre emlékeztünk január 12-én, akiknek a sors fiatalon a halált szánta.

Nem volt más választásuk, hisz kiszolgáltatott helyzetben voltak.

A templomban Gordos Miklós atya celebrált megható gyászmisét, majd a II. világháborús emlékműnél emlékeztek az elesettekre. Először Oszlanczi József szavalta el Gyóni Géza : Csak egy éjszakára című versét.

Csak egy éjszakára.....

„Csak egy éjszakára küldjétek el őket,
A pártoskodókat, a vitézkedőket.

Csak egy éjszakára:

Akik fent hirdetik, hogy –mi nem felejtünk,
Mikor halálgép muzsikál felettünk,
Mikor láthatatlan magja kél a ködnek,
S gyilkos ólom-fecskék szanaszét röpködnek,.....”

Majd a szervező Úri József az alábbi szavakkal emlékezett a besenyőteleki hősökre.

Emlékezzünk! A magyar hadtörténet legnagyobb katasztrófájára és azokra a besenyőtelkiekre, akik a Don-kanyarban vesztették életüket.

75 évvel ezelőtt 1943. január 12-én kezdődött a II. világháborúban a szovjet vörös hadsereg támadása a Don-kanyarban, melynek következtében a 207 ezer fős 2. magyar hadsereg több mint 100 ezer katonája vesztette élet, köztük 162 besenyőteleki katona is.

A sebesültek, a fogságba kerültek pontos száma sem ismert.

A frontra kivonuló magyar hadsereg fegyverzete és felszerelése hiányos volt. A beígért fegyverzet és felszerelés a tél beálltával sem érkezett meg a németektől.

A hadsereg parancsnoka Jány Gusztáv volt. A magyar csapatok már 1942. július 7-én érték el a Dont, ahol védelembe mentek át a Voronyezs és Pavlovszk közötti 208 km-es szakaszon.

A szovjet vörös hadsereg 1943. január 12-én, mínusz 30-35 fokos hidegben az arcvonal északi részén, az urivi hídfőből kiindulva áttörték a magyar vonalat és 8-12 km mélyen hatoltak előre, a csucsjei hídfőben 50 km szélességben törték át a védelmet.

A német hadvezetés nem vetette be az arcvonal ezen részén állomásozó egyetlen tartalékát, de a visszavonulást is megtiltotta.

Jány ragaszkodott a parancshoz, jóllehet ha már január 15-én elrendeli a visszavonulást, a hadsereg egy részét megmenthette volna. A magyar katonáknak az orosz és német katonához képest hiányos felszerelésben, többszörös túlerővel szemben, télben, fagyban /-40 celsius/ , embertelen körülmények között kellett tartani magukat. Jány január 24-én adta ki hírhedt parancsát, mely szerint a "2. magyar hadsereg elvesztette becsületét." A katonákat gyávasággal vádolta és a „rend helyreállítása” érdekében a helyszíni felkoncolást is engedélyezte.

A feldolgozásban a magyar emlékezetpolitika az utóbbi időben jelentős hangsúlyeltolódásokat mutat. A magyar kormány képviselője 2016-ban így fogalmazott:

„Újra és újra ki kell mondani , hogy a 2. magyar hadsereg katonáinak szolgálata, helytállása és kötelességtudata nemcsak áldozat , hanem példa is.”

*„Krisztusom, mi kell még! Véreim, mit adjak
Árjáért a vérnek, csak én megmaradjak!*

Hogy esküdne mind-mind,

S hitetlen gőgjében, akit sosem ismert,

Hogy hívná a Krisztust, hogy hívná az Istent:

Magyar vérem ellen soha-soha többet!

- Csak egy éjszakára küldjétek el őket.”

